

Türkiye-Kamboçya Askeri Çerçeve Anlaşması ve ASEAN dengesi

İlişkiye savunma ayağı eklendi; ticaret 1 milyar dolar hedefinin gerisinde

Stratigma Daily · 19 Ekim 2026 · STR-DLY-261019 ·
stratigma.org/reports/turkiye-kambocya-askeri-cerceve-anlasmasi-asean

Türkiye ile Kamboçya, 16 Ekim'de İstanbul'da Askeri Çerçeve Anlaşması imzaladı. Anlaşma, iki ülke ilişkisine savunma alanında hukuki bir zemin ekliyor. Bu zeminin hangi kalemlerle ve hangi hızla doldurulacağını Türkiye'nin yeni ASEAN statüsü ile Kamboçya-Tayland sınır ihtilafı birlikte belirleyecek.

Kısaca

- **Anlaşma:** Maddeleri açıklanmadı. Yürürlüğe girmesi için TBMM'nin anlaşmayı bir kanunla uygun bulması gerekiyor.
- **Ticaret:** İkili ticaret 2025'te yaklaşık 400 milyon dolar oldu. Bu tutar, 2018'de konan 1 milyar dolar hedefinin beşte ikisine karşılık geliyor.
- **Hedefe uzaklık:** Yıllık yüzde 18'lik artış sürerse 1 milyar dolar eşiği ancak 2031'de aşıyor.
- **Bölgesel bağlam:** Anlaşma, Türkiye'nin ASEAN Diyalog Ortağı olmasından üç ay sonra ve Kamboçya ile Tayland arasındaki sınır ihtilafı gündemdeyken imzalandı.

İmza ve ziyaretin çerçevesi

Anlaşmayı İstanbul'daki Dolmabahçe Çalışma Ofisi'nde Türkiye adına Dışişleri Bakanı Hakan Fidan, Kamboçya adına Millî Savunma Bakan Yardımcısı Prak Sovanna imzaladı. Tören, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ile Kamboçya Başbakanı Hun Manet'in görüşmesinin ardından yapıldı; liderler ayrıca ortak basın toplantısı düzenledi.

Erdoğan, Kamboçya'yı Güneydoğu Asya'da "önemli bir ortağımız" olarak gördüğünü söyledi ve Kamboçya'nın Türk savunma sanayii ürünlerine gösterdiği ilgiden memnun olduklarını belirtti. Hun Manet ise anlaşmayı siyaset, savunma ve güvenlik alanlarında atılan somut adımlar arasında saydı; ziyaretin iş birliğini "daha derin, daha pratik ve kapsamı daha geniş" bir düzeye taşıyacağını söyledi. Kamboçya'nın resmî haber ajansı Agence Kampuchea Presse, görüşmede ticaret, yatırım ve özel sektör ortaklıklarının da ele alındığını aktardı.

Anlaşmanın kapsamı ve onay süreci

Taraflar anlaşmanın maddelerini kamuoyuyla paylaşmadı. Çerçeve niteliğindeki anlaşmalar genel ilkeleri belirler, somut iş birliği kalemlerini ise sonraki uygulama düzenlemelerine bırakır. Anlaşmanın içeriği bu düzenlemeler yapıldıkça netleşecek.

Metnin yürürlüğe girmesi için önce onay sürecinin tamamlanması gerekiyor. Anayasa'nın 90. maddesi, Türkiye adına yapılan uluslararası anlaşmaların onaylanmasını kural olarak TBMM'nin bunu bir kanunla uygun bulmasına bağlıyor. Meclise sunulacak onay kanunu teklifinin gerekçesinin, iş birliği alanlarına dair ilk resmî ayrıntıları içermesi bekleniyor.

Ticaret verileri ne gösteriyor

İlişkinin ekonomik ayağı savunma ayağından daha yavaş ilerliyor. Erdoğan, ticaret hacmini 1 milyar dolara çıkarma kararının 2018'de dönemin Başbakanı Hun Sen'in Türkiye ziyaretinde alındığını hatırlattı. Hun Manet'in Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK) iş forumunda açıkladığı verilere göre ikili ticaret 2025'te yaklaşık 400 milyon dolara ulaştı ve bir önceki yıla göre yüzde 18'in üzerinde arttı. Agence Kampuchea Presse'in aktardığına göre Hun Manet bu artışı 1 milyar dolar hedefine doğru "güçlü bir ivme" olarak nitelendirdi.

2025 rakamı hedefin yaklaşık beşte ikisine karşılık geliyor. Hedefe ulaşmak için yıllık hacmin 2025 düzeyine göre yaklaşık 600 milyon dolar artması gerekiyor. Taraflar artışın hangi ürün gruplarından kaynaklandığını ve ihracat ile ithalat arasındaki dağılımı açıklamadı; bu kırılım, artışın kalıcı olup olmadığını değerlendirmek için gerekli.

Stratigma'nın hesabına göre yüzde 18'lik artış hızı her yıl korunursa ikili ticaret şu düzeylere ulaşıyor:

- 2026: yaklaşık 470 milyon dolar
- 2028: yaklaşık 657 milyon dolar
- 2030: yaklaşık 915 milyon dolar
- 2031: 1 milyar dolar eşiği aşıyor; bu, hedefin konulmasından 13 yıl sonra denk geliyor.

İş forumunda DEİK ile Kamboçya Ticaret Odası arasında bir iş birliği mutabakatı da imzalandı. Mutabakat, iki ülkenin iş dünyası arasındaki temasları kurumsal bir kanala taşıyor. Hedef ile mevcut düzey arasındaki fark ise kısa vadede kapanacak ölçekte değil.

ASEAN statüsü ve Tayland ihtilafı

Anlaşma, Türkiye'nin ASEAN ile ilişkisindeki statü değişikliğinden üç ay sonra imzalandı. Türkiye, 21 Temmuz 2026'da Manila'daki 59. ASEAN Dışişleri Bakanları Toplantısı'nda alınan kararla ASEAN'ın Diyalog Ortağı oldu. Böylece ABD, Çin, Rusya, Hindistan ve AB'nin de aralarında bulunduğu 11 diyalog ortağının sahip olduğu statüye geçti.

ASEAN kararlarını uzlaşıyla alıyor. Bu nedenle diyalog ortaklığından beklenen kazanım, Kamboçya ile birlikte Tayland'ın da aralarında bulunduğu üye ülkelerin tamamıyla kurulan ilişkilere bağlı.

Kamboçya ile Tayland arasındaki sınır anlaşmazlığı Temmuz 2025'te silahlı çatışmaya dönüşmüştü. Tayland Başbakanı Anutin Charnvirakul ile Hun Manet, 26 Ekim 2025'te Kuala Lumpur'daki 47. ASEAN Zirvesi sırasında ateşkesin sürdürülmesini öngören Kuala Lumpur Barış Anlaşması'nı imzaladı. İmzaya ASEAN dönem başkanı Malezya'nın Başbakanı Enver İbrahim ile ABD Başkanı Donald Trump tanık oldu.

Erdoğan'ın 16 Ekim'deki açıklaması meselenin hâlâ gündemde olduğunu gösteriyor. Erdoğan, ihtilafın "uluslararası hukuk temelinde diyalog ve barışçıl yollarla" çözülmesini temenni ettiklerini söyledi. Türkiye'nin çatışmalardan etkilenen 3 binden fazla kişiye Kamboçya makamlarıyla iş birliği içinde yardım ulaştırdığını da belirtti.

Savunma iş birliğinin dengesi

Bu ifadeler, Türkiye'nin ihtilafta taraf tutmayan ve uluslararası hukuku esas alan bir tutum benimsediğini gösteriyor. Savunma iş birliğinin içeriği de aynı dengeye bağlı görünüyor. Eğitim, personel değişimi ve kurumsal kapasite gibi kalemlerin bölgesel dengede daha az hassasiyet yaratması beklenir. Sınır hattında kullanılabilecek sistemlerin tedariki ise Bangkok'ta daha yakından izlenebilir.

İzlenecek başlıklar

- Anlaşmanın onay için TBMM'ye sunulması ve kanun teklifinin gerekçesinde iş birliği alanlarının nasıl tanımlandığı.
- Kamboçya'nın Türk savunma sanayii ürünlerine yönelik ilgisinin bir tedarik sözleşmesine dönüşüp dönüşmediği; dönüşürse hangi ürün gruplarını kapsadığı.
- Kuala Lumpur Barış Anlaşması'nın Kamboçya-Tayland sınır hattında uygulanması.
- 2026 yılı ikili ticaret hacmi. Yüzde 18'lik artış hızının sürmesi hâlinde hacmin 2026 sonunda yaklaşık 470 milyon dolara ulaşması gerekiyor.

Kaynaklar

- Türkiye Gazetesi, "Cumhurbaşkanı Erdoğan'dan kritik görüşme! Türkiye ile Kamboçya arasında askeri anlaşma imzalandı", 16 Ekim 2026: <https://www.turkiyegazetesi.com.tr/gundem/cumhurbaskani-erdogandan-onemli-aciklamalar-1823210>
- Hürriyet (AA), "Cumhurbaşkanı Erdoğan: Başta savunma sanayii olmak üzere Kamboçya ile iş birliğimizi güçlendireceğiz", 16 Ekim 2026: <https://hurriyet.com.tr/gundem/cumhurbaskani-erdogandan-onemli-aciklamalar-43344528>
- Defensehere, "Türkiye ile Kamboçya arasında Askeri Çerçeve Anlaşması imzalandı", 16 Ekim 2026: <https://defensehere.com/tr/turkiye-ile-kambocya-arasinda-askeri-cerceve-anlasmasi-imzalandi/>
- Haberler.com, "Türkiye-Kamboçya İş Forumu'nda DEİK ile Kamboçya Ticaret Odası anlaşma imzaladı", 16 Ekim 2026: <https://www.haberler.com/ekonomi/turkiye-kambocya-is-forumu-nda-deik-ile-kambocya-20336364-haberi/>
- DHA, "Cumhurbaşkanı Erdoğan: Kamboçya ile iş birliğimizi geliştireceğiz", 16 Ekim 2026: <https://www.dha.com.tr/politika/cumhurbaskani-erdogan-kambocya-ile-is-birligimizi-gelistirecegiz-2964305>
- Agence Kampuchea Presse, "PM Hun Manet Urges for Stronger Cambodia-Türkiye Business Ties to Reach US\$1 Billion Trade Target", 16 Ekim 2026: <https://www.akp.gov.kh/post/detail/384070>
- Agence Kampuchea Presse, "Cambodia, Türkiye Pledge to Deepen Bilateral Relations and Expand Cooperation", 17 Ekim 2026: <https://www.akp.gov.kh/post/detail/384114>
- Türkiye Today, "Erdogan urges end to Thailand border dispute as Türkiye, Cambodia sign defense deal", 17 Ekim 2026: <https://www.turkiyetoday.com/nation/erdogan-urges-end-to-thailand-border-dispute-as-turkiye-cambodia-sign-defense-deal-3230466>
- DHA, "Türkiye, ASEAN'ın 'Diyalog Ortağı' kabul edildi", 21 Temmuz 2026: <https://www.dha.com.tr/politika/turkiye-aseanin-diyalog-ortagi-kabul-edildi-2913458>

- Türkiye Gazetesi, "Bakan Fidan duyurdu: Türkiye ASEAN Diyalog Ortağı olarak kabul edildi", 21 Temmuz 2026: <https://www.turkiyegazetesi.com.tr/dunya/bakan-fidan-duyurdu-turkiye-asean-diyalog-ortagi-olarak-kabul-edildi-1804480>
- Free Malaysia Today, "Thailand, Cambodia ink 'Kuala Lumpur Accord', witnessed by Anwar, Trump", 26 Ekim 2025: <https://www.freemalaysiatoday.com/category/nation/2025/10/26/thailand-cambodia-ink-kuala-lumpur-accord>
- Malay Mail, "KL Peace Accord brings breakthrough as Anwar and Trump witness Thailand-Cambodia deal to end border conflict", 26 Ekim 2025: <https://www.malaymail.com/news/malaysia/2025/10/26/kl-peace-accord-brings-breakthrough-as-anwar-and-trump-witness-thailandcambodia-deal-to-end-border-conflict/195974>